

FAGOPPGAVE

Tema: Den profesjonelle førskolelærer

Minoritetsspråklige barn i barnehagen

Utarbeidet av:

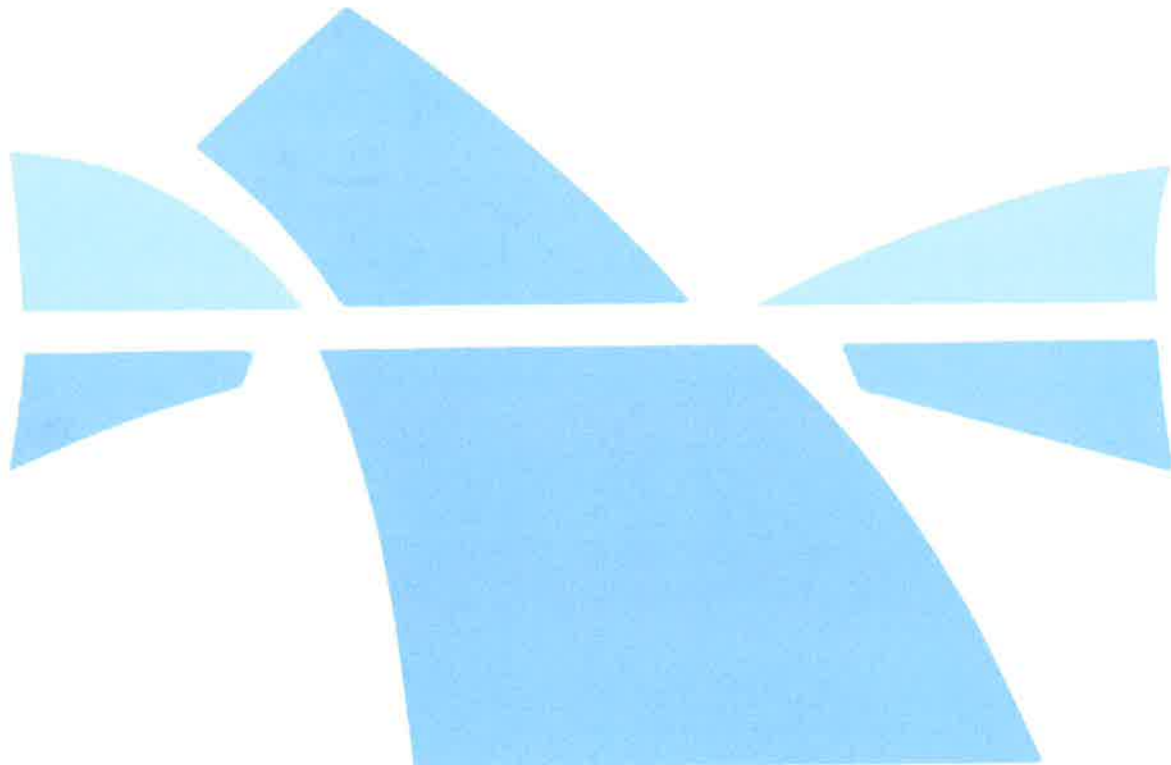
Kari-Anne Bonden

Studium:

Førskolelærerutdanning, deltid, kull 2008, Mysen

Innlevert:

Høst 2011

Innhold

1.0 Minoritetsspråklige barn i barnehagen - formål m/arbeidet, avgrensing m/begrunnelse:.....	4
1.1 Egen førforståelse og praksis:.....	5
2.0 Hvilke krav stilles til barnehagen i forhold til temaet om foreldresamarbeid?	5
2.1 Lov om barnehager:.....	5
2.2 Hva sier Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver:.....	6
3.0 Perspektiv/Teori, foreldresamarbeid – hva er viktig med tanke på foreldresamarbeid:.....	7
3.1 Anerkjennende væremåte:	7
3.2 Tillit og bli kjent.	8
3.3 Foreldrenes kunnskap og ressurser:.....	8
3.4 Samarbeid, meningsutveksling, de signifikante andre, proksimale utviklingssone og en voksen støtter:.....	9
4.0 Problemstillingen:.....	10
4.1 Begrepsavklaring:	10
4.1.1 Minoritetsspråklig:	10
4.1.2 Foreldresamarbeid:	10
5.0 Metode:	12
5.1 Intervju:	12
5.2 Metodiske overveielser med tanke på utvalg av informanter:	12
5.3 Utvalg:.....	14
6.0 Resultat og drøfting av intervju materiale:	14
6.1 Drøftings overveielser:	14
6.2 Informantbarnehage 1, med informant 1 og 2:	14
Hverdagen: ikke fasitsvar på hvordan? - hodet kaldt og hjertet varmt.....	15
6.3 Informantbarnehage 2, med informant 3 og 4:	17
Hverdagen: ikke fasitsvar på hvordan:	17
6.4 Foreldresamarbeid var noe som alle i personalgruppa hadde fokus på:.....	18
6.5 Drøfting av materiale fra intervjuene opp mot perspektiver, teori og litteratur:.....	19
6.6 Sammenligning av barnehagene:	23
6.7 Oppsummering:.....	23
7.0 Kilder/Litteratur:.....	25
8.0 Vedlegg: Intervjuguide til førskolelærer!	26
8.1 Intervjuguide til assistent!	28
9.0 Tidsplan:.....	30

10. Presentasjonsbrev til barnehage:.....	31
11. Skriv fra høgsolen:	32
12 En side rådata fra intervjuene:.....	33

1.0 Minoritetsspråklige barn i barnehagen - formål m/arbeidet, avgrensning m/begrunnelse:

Da jeg skulle velge tema for fagoppgaven tenkte jeg at jeg ville undersøke og velge noe som jeg kunne ha nytte av når jeg ble førskolelærer og da gikk tankene mine tilbake til en situasjon om minoritetsspråklige barn i barnehagen. Grunnen til at jeg velger dette temaet er fordi jeg har lite erfaring med minoritetsspråklige barn og den eneste erfaringen jeg har, er en erfaring fra en barnehage med barn fra asylmottak, hvor det var lite foreldresamarbeid, som igjen gav mange utfordringer for barna, foreldrene og de ansatte. Jeg ønsker ikke å komme opp i samme situasjon når jeg skal ut i jobb som førskolelærer, derfor ønsker jeg å få vite noe om hva som kan være hensiktsmessig å vektlegge i et godt foreldresamarbeid.

Jeg ønsker med denne oppgaven å se hvordan en barnehage som jobber aktivt med minoritetsspråklige barn. Jeg ønsker å få de beste eksemplene og innspillene på hva førskolelærer legger vekt på i foreldre samarbeid med minoritetsspråklige, samtidig som jeg er interessert i assistentens oppfatning av hverdagen. Da må jeg velge barnehager som jeg vet kan gi meg noe i forhold til dette.

Først vurderte jeg en problemstilling om hvordan inkludere minoritetsspråklige barn i en avdeling. Den problemstillingen var litt vid, ved at det var mye jeg kunne undersøke og spørre om, som igjen hadde gjort at det ble mye skrive om i rapporten. Dette var både i forhold til hverdagssituasjoner, lek, ulike måter å inkludere barnet på og kultur. Jeg måtte snevre inn og når jeg tenkte tilbake på den barnehagen, husker jeg at det var lite foreldresamarbeid. Og når jeg da ser i forhold til hvordan inkluderingsprosessen gikk, så tenker jeg at kanskje mye av grunnen til at det var som det var på den avdelingen, kanskje kunne være fordi det var lite foreldresamarbeid. Derfor fant jeg ut at jeg ville fokusere på foreldresamarbeid og minoritetsspråklige barn.

Det samfunnet vi lever i dag er et mer mangfoldig samfunn, noe som innebærer at befolkningen i Norge har forskjellig språk, kulturell og religiøs bakgrunn (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s. 87). Det vil derfor være stor sannsynlighet for at jeg i yrket som førskolelærer vil komme i en slik situasjon med at jeg får minoritetsspråklige barn på min

avdeling. Jeg ønsker så inndelig at også disse barna skal få mulighet til lek, utvikling og læring og at de skal kunne føle seg som en del av barnegruppa.

Ut i fra casen min ser jeg at foreldresamarbeid og inkluderingsprosessen til barna kan henge nøye sammen, og jeg ser derfor viktigheten av foreldresamarbeid noe som gjør at jeg ønsker og forske på foreldresamarbeid.

1.1 Egen førforståelse og praksis:

Bakgrunnen for tema ligger i erfaringer fra praksis, hvor jeg var i en barnehage som hadde barn fra et asylmottak. Jeg opplevde at avdelingen hadde utfordringer i forhold til foreldresamarbeid. Foreldrene forstod ikke norsk eller engelsk og det førte til misforståelser på en del områder. Blant annet i forhold til kommunikasjon, og det handlet om hente og bringe situasjon, hva barnet trengte av klær og mat og i forhold til mangel på informasjon om barnet og barnets bakgrunn, slik at de ikke visste om det var spesielle hensyn de skulle ta, som for eksempel i forhold til matvaner, klesvaner og religion. Summen av dette gjorde hverdagen ganske utfordrende for både personalet og barn på avdelingen.

Dette er en erfaring som har festet seg i hodet og hjertet mitt og jeg tenker at det er en uheldig situasjon. På denne bakgrunn er jeg opptatt av hvilke krav som stilles til barnehagen, med tanke på foreldresamarbeid.

2.0 Hvilke krav stilles til barnehagen i forhold til temaet om foreldresamarbeid?

Jeg opptatt av hvilke krav som stilles til barnehagen, med tanke på foreldresamarbeid. Hva sier dokumentene?

2.1 Lov om barnehager:

”Barnehagens arbeid er forankret i *Lov om barnehager* (Kunnskapsdepartementet 2005) og i *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* (Kunnskapsdepartementet 2006). Det er dermed vesentlig å se på hva disse overordnede dokumentene sier om samarbeid mellom barnehagen og barnas hjem” (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s.87).

”Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg” (Lov om barnehager 2005, s.25, Kap.1,6).

Barnehageloven bygger på foreldrerettsprinsippet og slår fast at det er foreldrene som har ansvaret for barnas oppdragelse. Barnehagens virksomhet skal utformes i nær forståelse og samarbeid med foreldrene. Det blir derfor en viktig oppgave for personalet å arbeide for å bli kjent med foreldrenes tanker om barna, for så å tilrettelegge en hverdag i barnehagen der foreldrene opplever at deres perspektiver blir ivaretatt. (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s. 88).

Slik jeg tolker Lov om barnehager blir barnehagens personale helt avhengige av å kunne etablere et svært godt samarbeid med hvert enkelt hjem med tanke på å kunne ivareta og se hvert enkelt barn. Rammeplanen sier også noe om dette.

2.2 Hva sier Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver:

Rammeplanen legger også stor vekt på hvor viktig samarbeidet mellom hjem og barnehage er, det skal preges av respekt og anerkjennelse. Dette er noe jeg vil undersøke hva som står i rammeplan og hvordan førskolelærer opplever dette.

”Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit” (Kunnskapsdepartementet, 2006, s 15).

I møte med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn har barnehagen et spesielt ansvar for at foreldrene har mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen. Å møte foreldre fra ulike kulturer, både innen det norske samfunnet og fra andre land, krever respekt, lydhørighet og innsikt (Kunnskapsdepartementet, 2006, s 15).

Ut i fra at jeg har sett at dårlig foreldresamarbeid kan føre til at inkluderingsprosessen blir en utfordring og en tung prosess, ønsker jeg å se nærmere på hvordan foreldresamarbeid kan anvendes for å få til en inkluderingsprosess.

3.0 Perspektiv/Teori, foreldresamarbeid – hva er viktig med tanke på foreldresamarbeid:

Det er to perspektiv jeg vil løfte fram med tanke på tilnærming til foreldresamarbeid med minoritetsspråklige i barnehagen.

- 1) *Problemorientert tilnærming*: Kjennetegn er at de forskjellene mellom kulturene som finnes blir sett på som ”problematisk å ha i barnehagen”, som igjen kan gjøre at de barna det gjelder blir ignorert og ikke anerkjent for de erfaringer og ressurser de faktisk har. Et annet kjennetegn er at de norske i barnehagen blir ”vi”, mens barna med en annen kulturell og språklig bakgrunn blir ”dem/de”. De blir altså satt litt utenfor fellesskapet.
- 2) *Ressursorientert tilnærming*: Kjennetegn her er at personalet i barnehagen er oppmerksom på hva hvert enkelt individ har med seg av kunnskaper og erfaringer, både voksne og barn. Hvis man igjen oppmuntrer til å bruke disse ressursene kan man skape en barnehage som er villig til å utvide innholdet i hverdagen sånn at det blir en mere mangfoldig barnehage. Vi tar ikke bort det tradisjonelle norske, men legger til noe ekstra (Gjervan, Anderson og Bleka, 2007)

3.1 Anerkjennende væremåte:

Anerkjennende væremåte er en viktig pedagogisk holdning i arbeid med barn, og en anerkjennende væremåte vil være viktig å drøfte også i forbindelse med foreldresamarbeid og da kanskje særskilt i samarbeidet med foreldre fra en annen kultur.

Anerkjennende pedagogikk og væremåte kan overføres til arbeidet i forhold til foreldrene. Anerkjennelsen består av å forstå den andre, å bekrefte den andre og ved å være åpen ved blant annet å oppgi kontroll på situasjonen. (Becher, 2006, s. 63).

Anerkjennelse fra andre kan man føle f. eks ved blikkontakt. Øyne og ansiktsmimikk kan være utrolige ”verktøy” for å kunne formidle at jeg vil bli kjent med deg og jeg vil deg vel. Får personalet til dette har man lagt et godt grunnlag for foreldresamarbeidet. Ordene og språket kommer etter hvert.

Det å være en god lytter og en som stiller gode spørsmål er viktig i en anerkjennende væremåte, og det å forstå den andre ut fra egne forutsetninger forutsetter lytting. Å lytte vil si å være åpen for den andre. ”Det betyr å kunne høre mer enn bare ordene. Du må kunne ta inn

hele måten ting blir formidlet på” (Becher, 2006, s. 63). Når vi lytter til foreldre med et dårlig verbalt språk kan det være nyttig å gjenta det de sier, da kan foreldrene igjen bekrefte overfor oss at det de sa er rett oppfattet av begge parter. Når vi lytter ved å være oppmerksomme uten å vurdere, viser vi at vi forstår den andre. Vi lytter aktivt. Dette kan oppleves som en form for bekreftelse (Becher, 2006, s.64).

”De holdninger og verdier som råder blant personalet, vil prege måtene man møter foreldrene på” (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s 96).

Personalets holdninger har mye å si. ”Når tospråklighet i seg selv blir betraktet som en språkvanske, er det fare for at barnet ikke blir sett med de ressurser det har” (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s.127).

3.2 Tillit og bli kjent.

Den første tiden i barnehagen er en viktig tid for personalet og foreldre i forhold til å etablere tillit og bli kjent. Da vil personalet finne ut i hvilken situasjon familien er i og hva de har behov for i møte med barnehagen. Det kan være lurt å bestemme hvordan personale og foreldre skal kommunisere, noen foreldre foretrekker tolk, noen ønsker det skriftlig, andre ønsker kortere uformelle samtaler. I samarbeid med foreldre med flyktningerbakgrunn kan det være lurt å få vite om det er ulike hensyn barnehagen må forholde seg til. - ting barnet kan synes er vanskelig eller er redd for (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s.94-95).

Når foreldrene er trygge snakker de lettere om vanskelige forhold. Noe av tryggheten i møte med nye familier i barnehagen etableres gjennom en tydelig informasjon om barnehagens arbeid og en åpenhet i forhold til at både foreldre og personalet må tørre å spørre hverandre om det de måtte lure på. Dette vil jeg undersøke. (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s 95).

3.3 Foreldrenes kunnskap og ressurser:

”Foreldrenes innspill skal møtes med respekt og bidra til å sette dagsorden for barnehagens arbeid” (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s 89).

”Det blir viktig at hvert enkelt barn møter anerkjennelse for familiens religiøse og livssynsmessige tilhørighet og at barnehagen reflekterer og respekterer det mangfoldet som er

representert i barnegruppen” (Andersen, Bleka, Gjervan, 2006, s 90). Dette er noe jeg vil undersøke.

Ut i fra erfaringer hvor jeg har sett at foreldresamarbeidet har vært dårlig, så har arbeidet med inkludering også vært dårlig, jeg tror derfor at foreldre samarbeid er viktig i prosessen med å inkludere minoritetsspråklige barn i en avdeling i barnehagen. Og etter å ha sett hva lov om barnehager og rammeplan sier skjønner jeg at kommunikasjon er en viktig nøkkel. Dette er noe jeg vil undersøke.

Teoretikere har også sakt noe om dette.

3.4 Samarbeid, meningsutveksling, de signifikante andre, proksimale utviklingssone og en voksen støtter:

Uttrykket om de signifikante andre kommer fra Georg Herbert Mead og sier noe om personer som betyr mer enn andre for et menneske. De første signifikante andre i barnets liv vil danne grunnlaget for barnets oppfatning og forståelse av verden. Hvilket sosialt forhold barnet har til den enkelte vil påvirke hva det lærer. Av foreldrene lærer barnet en ting, av jevnaldrende noe annet og av førskolelæreren en tredje. Reaksjoner fra en betydningsfull person vil ha større betydning enn en "hvilken som helst"-person (Frønes, 2006, s.55).

Vygotsky hevder det er et område mellom hva barnet klarer å gjøre selv og hva det ikke klarer på egenhånd som kalles proksimale utviklingssone. Bruner har videreutviklet denne tankegangen og hevder at et barn kan lære å utføre en oppgave eller løse et problem, som i utgangspunktet ville vært for vanskelig, ved hjelp av en voksen. Den voksne støtter barnet i dets aktivitet helt til det klarer oppgaven selv. Et billedlig eksempel på dette er at når man bygger et hus så trengs også et stillas, når huset er ferdig tas stillas ned (Gulbrandsen, 2006).

På bakgrunn av førforståelsen min, perspektivene og teorien jeg har funnet i forhold til temaet minoritetsspråklige barn kommer problemstillingen min.

4.0 Problemstillingen:

Hva vektlegger førskolelærer i foreldresamarbeid i barnehager med minoritetsspråklige barn?

4.1 Begrepsavklaring:

Under har jeg skrevet om hva jeg legger i de ulike begrepene jeg har brukt i problemstillingen.

4.1.1 Minoritetsspråklig:

”Minoritet kommer av ordet minor som også kan brukes om noe som er mindre, sekundært eller avhengig av noe” (Andersen, Bleka og Gjervan, 2006. s 21).

Andersen, Bleka og Gjervan, (2006) hevder at begrepet minoritetsspråklig er brukt om mennesker som har språk som er av mindretall i det samfunnet de lever i. Eks: En gruppe minoritetsspråklige i Norge er arabere.

Jeg vil bruke begrepet minoritetsspråklige om barn med språk som tilhører mindretallet i den aktuelle sammenheng, noe som i mitt forskningsarbeid blir barnehagen. Er det et mindretall barn i barnehagen som snakker det samme språket, er barna minoritetsspråklige, ved at de tilhører en mindretalls gruppe med samme språk. Men barn som for eksempel har arabisk som sitt førstespråk og tilhører i den forbindelse en minoritetsspråklig gruppe, kan samtidig tilhøre en majoritetsgruppe. Dette i forhold til at de går i en norsk barnehage og da tilhører en minoritetsgruppe, og ved at arabisk er et mer utbredt språk i verdens sammenheng. Sammenhengen og rammene rundt barna har derfor mye å si for hvem som inngår i gruppen minoritetsspråklige.

4.1.2 Foreldresamarbeid:

To begrep i loven, forståelse og samarbeid, dekker ulike sider ved kontakten mellom barnehagen og foreldrene. Med forståelse menes gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. Med samarbeid menes

regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utveksles (Lov om barnehager, 2005).

I forhold til begrepet foreldresamarbeid tenker jeg at det handler om hvilke samarbeidsformer som blir brukt og hva de samarbeider om, hvordan og hvorfor.

5.0 Metode:

Jeg har tenkt og reflektert en god del på hvordan jeg skal finne svar på denne problemstillingen og jeg har tenkt på ulike utveier, med tanke på metode for å samle data.

”En metode er en fremgangsmåte, et middel til å løse problemer og komme fram til ny kunnskap. Et hvilket som helst middel som tjener dette formålet, hører med i arsenalet av metoder” (Aubert, i Dalland, 2007, s.83).

For å oppsummere så ønsker jeg å bruke metoden hvor jeg får tak i hva informantene tenker om foreldresamarbeid i barnehagen. Derfor ønsker jeg å bruke intervju som en kvalitativ forskningsmetode.

5.1 Intervju:

”Formålet med det kvalitative forskningsintervjuet er å få tak i intervjupersonens egen beskrivelse av den livssituasjonen hun eller han befinner seg i” (Dalland, 2007, s.132).

5.2 Metodiske overveielser med tanke på utvalg av informanter:

Jeg tenkte mye rundt hvem jeg skulle velge av informanter og hvorfor.

1. Jeg vurderte først om jeg skulle velge 1 barnehage i forskningsarbeidet mitt. At jeg da valgte en barnehage som jeg vet jobber aktivt med minoritetsspråklige barn, hvor jeg kunne intervju 1 førskolelærer. Etter å ha vurdert og reflektert rundt det, fant jeg ut at det kunne bli snevert å få vite hva 1 førskolelæreren i den barnehagen vektla i forhold til foreldresamarbeid med minoritetsspråklige. Jeg tenkte og reflekterte videre og kom fram til at jeg kunne:
2. Intervju 2 førskolelærere fra 2 forskjellige barnehager. En kommunal barnehage som jeg vet at har barn fra asylmottak, og en kommunal flerkulturell barnehage som jeg har blitt tipset om at jobber aktivt med minoritetsspråklige barn. Jeg tenkte det kunne være spennende å få vite litt forskjellig og jeg kan sammenlikne hva førskolelærerne vektlegger for å få litt forskjellig perspektiv.

Videre drøftet jeg i forhold til å intervju assistenter også, i og med at de ofte belyser hvordan virkeligheten egentlig er. Etter enda en runde med tanker og refleksjon kom jeg i den omgang fram til dette:

3. Jeg kom fram til at jeg ønsket å intervju assistenter i tillegg til førskolelærerne. I og med at jeg ikke skal ut å sjekke om førskolelærere gjør som de skal i forhold til det som kreves av foreldresamarbeid, men at jeg skal se hva førskolelærer faktisk gjør/ legger vekt på, gjør at jeg også velger å intervju 1 assistent fra samme barnehage. Assistenten kan være med på å belyse hvordan hverdagen egentlig er og det kan hende jeg får et annet bilde av hva førskolelærer faktisk vektlegger enn hva hun sier. Jeg er i utgangspunktet ute etter å se hva førskolelærer vektlegger, slik at jeg kan ta med meg noe av det videre. Jeg tenker at det man vektlegger, det er noe som er viktig, noe som fungerer og noe som er verdt å ta med seg til den gang jeg selv står i den posisjonen. Derfor ser jeg viktigheten av, og ønsker å se hva førskolelærer vektlegger i foreldresamarbeid.

Videre reflekterte jeg rundt det å bruke styreren som informant:

4. I forhold til om jeg skulle intervju styrer velger jeg og ikke gjøre det, av den grunn av at hun kanskje vil være den informanten som lett kan komme med svar jeg vil høre. Hun sitter på teoriene og vet hva som stilles av krav til barnehagen i forhold til dette temaet, og kan dermed være mest opptatt av at barnehagen skal virke best mulig utad i stedet for å komme med hva de egentlig praktiserer. Styreren er ofte ikke så mye på avdelingen i hverdagen og har kanskje ikke det samme innblikket av hva førskolelærer vektlegger i foreldresamarbeidet. Førskolelærer derimot tilbringer mer av tiden på avdelingen og har mer grunnlag for å uttale seg om foreldresamarbeidet. I og med at jeg i problemstillingen min har skrevet at jeg ønsker å få vite hva førskolelærer vektlegger er det vesentlig å intervju førskolelærer. Jeg ser nytten av å intervju førskolelærer selv om muligheten for at hun kan komme med svar jeg vil høre, kontra hvordan det egentlig er, er tilstede. Dette fordi hun skal være bevisst på hvilke krav som stilles til barnehagen i forhold til foreldresamarbeid.

Etter å ha reflektert og vurdert hvem jeg ønsker å intervju for å få svar på problemstillingen, er jeg nå bevisst på utvalget av informanter og hvorfor. Jeg vet derfor hvilket utvalg jeg skal velge.

5.3 Utvalg:

Jeg intervjuer 2 førskolelærere og 2 assistenter, i en kommunal flerkulturell barnehage som jeg har blitt tipset om at jobber aktivt med minoritetsspråklige barn og en kommunal barnehage som har barn fra asylmottak. Jeg bruker lydbånd slik at jeg er fri til å observere kroppsspråk og settingen rundt svarene informantene kommer med. Jeg ønsker å benytte meg av 2 intervjuguiden, 1 til førskolelærerne og 1 til assistentene i og med at det i utgangspunktet skal dreie seg om hva førskolelærer vektlegger. Intervjuguidene kommer under vedlegg 1.

6.0 Resultat og drøfting av intervjumateriale:

I følgende kapittel vil jeg nå presentere materiale jeg fikk fra intervjuene og se på det i sammenheng med perspektivene, litteraturen og teorien fra det kapittelet ovenfor. Jeg vil altså ta for meg hva hver førskolelærer vektlegger, med innspill fra assistentene for så å drøfte det opp mot teori. Jeg vil også sammenligne barnehagene. Spørsmålene kan ikke leses direkte i drøftingsdelen. Intervjuguiden kan leses i sin helhet som vedlegg 1.

6.1 Drøftings overveielser:

I og med at intervjuguiden min bestod av mange spørsmål, fikk jeg også mye materiale etter intervjuene. Jeg ser at det vil bli mange sider hvis jeg skal legge fram alt materiale jeg fikk fra de 4 informantene. Jeg velger derfor å oppsummere hva førskolelærerne vektla med innspill fra assistentene i hver barnehage for så å drøfte det etterpå.

6.2 Informantbarnehage 1, med informant 1 og 2:

Informantbarnehage 1, var en kommunal barnehage med ca 120 barn, hvor ca 30 av dem var minoritetsspråklige barn. Informant 1 er førskolelærer med en erfaring på 10 år med minoritetsspråklige barn. Informant 2 er assistent med Iransk bakgrunn og har en erfaring på ca 20 år med minoritetsspråklige barn.

Tilnærming - bli kjent:

Informant 1 hevder at foreldresamarbeid innebærer å få til en dialog hvor foreldrene kommer med sine forventninger til barnehagepersonalet og at barnehagepersonalet får fram hva de forventer av foreldrene. Hun ser viktigheten av at samarbeidet skal fungere for begge parter, hvor personalet har ansvaret og pedagogisk leder har hovedansvaret for at det er et samarbeid i hverdagen. Informant 2 sier at "foreldresamarbeid sier alt, hvis vi har en god dialog med foreldrene kan vi skape trygghet mellom partene og da blir det en god dialog." Hun hevder også at trygghet er viktig for at man skal kunne snakke åpent, og klarer man det, bli det et tett samarbeid hvor man kan gi bedre service, sier hun. Informant 2 mener at et foreldresamarbeid som er preget av trygghet og åpenhet er grunnleggende, også kan man jobbe ut ifra det. Hun sier at det er personalets ansvar å vise foreldrene tillit slik at de tørr å komme fram.

Informant 2 opplever at foreldrene ofte kommer til henne når de lurere på noe i begynnelsen, i og med at hun har vært i samme situasjon som de en gang. Det er ikke alt hun kan svare på forteller hun, men da blir jeg med de bort til førskolelærer og hjelper de slik at de får den hjelpen de trenger.

Informant 1 forteller at hun bruker hele kroppen når hun kommuniserer med foreldre som ikke forstår norsk eller engelsk. Hun bruker mye kroppsspråk, mimikk og bilder. Hun synes det er viktig med blikkontakt og det å forsikre seg om at foreldrene virkelig forstår henne, og ikke bare svarer for å tilfredsstille henne. Det gjør hun ved å stille krav til foreldrene, stille de oppfølgings spørsmål blant annet. Informant 2 forteller at hun ikke synes det er noe forskjell på hvordan de ulike tar kontakt med foreldrene. Hun nevner mange av de samme måtene som informant 1 nevner i forhold til hvordan de kommuniserer. Hun sier at det som regel ikke er noe problem, de finner alltid en løsning. I barnehagen er de en del flerspråklige ansatte og de kan være til stor hjelp i hverdagen. Skulle det være helt umulig å forstå hverandre kan vi bruke tolk, men det er sjeldent vi gjør sier informant 2.

Hverdagen: ikke fasitsvar på hvordan? - hodet kaldt og hjertet varmt

Informant 1 sier at de ikke har noe fasitsvar på hvordan de tilrettelegger og jobber med foreldresamarbeid ved oppstart og gjennom året, med minoritetsspråklige. Hun forteller at hun

opplever at foreldresamarbeid er forskjellig fra foreldre til foreldre uanhengig om de er minoritetsspråklige eller ikke.

Hun legger vekt på at hver enkel må bli møtt ut ifra sine behov. Hun forteller at dette er noe de har kommet fram til i fellesskap blant personalet ut ifra erfaringer. Informant 2 nevner at personalet må bruke litt ekstra tid på foreldresamarbeidet med de minoritetsspråklige, ved at de for eksempel gir beskjeder muntlig. Er det foreldrekafe så sier hun at det kan være lurt å si ifra til de minoritetsspråklige 2 ganger og ikke bare henge opp lappen ved døra.

I forhold til hvilke rutiner de har med tanke på foreldresamarbeid når det begynner nye barn i barnehagen og i forholdt til hvordan de legger til rette for foreldresamarbeid gjennom året, forteller hun at de ikke har noe spesielt tilrettelagt for de minoritetsspråklige annet enn et skjema i forhold til norsk kunnskaper, bakgrunn og om ulike hensyn barnehagen eventuelt må ta. Hun hevder at foreldresamarbeidet med minoritetsspråklige innebærer samarbeidsformer som foreldresamtaler, foreldremøter og dialogen i hverdagen, akkurat på lik linje som med foreldresamarbeid med resten av foreldrene.

Foreldresamarbeid som en ressurs:

Informant 1 forteller at personalet jobber aktivt med å synliggjøre det flerkulturelle i barnehagen. Og da bruker de foreldrene i hverdagen og i ulike prosjekter som en ressurs. Foreldrene kan få oppgaver som for eksempel å lage mat fra hjemlandet, ha med musikk fra hjemlandet eller lære bort en dans. Ved å gjøre dette synliggjøres deres kultur og det blir en naturlig del av hverdagen til barna, barnehagepersonalet viser også at de verdsetter deres kultur ved å gjøre dette forteller hun. Informant 2 forteller at personalet har fokus på de ulike språkene som er representert i gruppa. Barna på avdelingen lærer ord og tall fra de ulike språkene som er representert, dette er med på å skape nysgjerrighet. ”Nordmenn kan bare norsk mens de andre kan faktisk et annet språk også” sier hun. Informant 1 forteller også at du må ha hodet kaldt og hjertet varmt for å klare å få til et foreldresamarbeid.

Oppnåelse med foreldresamarbeid:

Personalet er opptatt av at både foreldre og personale skal føle at de kan utveksle informasjon i hverdagen og føle at de kan ta opp ting hvis det skulle være noe. Det skal ikke bare være personalet som kommer med informasjon, men også foreldrene, hevder informant 1. Begge

parter skal kunne utveksle erfaringer og hjelpe hverandre til å gjøre det beste for barnet. Hun legger også trykk på at hun ønsker at barnehagen ikke skal være en høy terskel for foreldre å gå, hvis de trenger informasjon eller råd.

6.3 Informantbarnehage 2, med informant 3 og 4:

Informantbarnehage nummer 2, var en kommunal barnehage med ca 80 barn, hvor ca 7 av dem var minoritetsspråklige barn fra asylmottak. Informant 3 er førskolelærer og har en erfaring med minoritetsspråklige barn på 3 år. Informant 4 er assistent med en erfaring med minoritetsspråklige barn på 3 år.

Tilnærming – bli kjent:

Informant 3 sier at foreldresamarbeid med minoritetsspråklig, og da i deres tilfelle med foreldre som bor på asylmottak, krever et tettere samarbeid. Hun forteller at foreldresamarbeidet egentlig er på lik linje som med andre bare at man må planlegge litt mer. Hun forteller at det kan være litt vanskelig å få til, fordi foreldrene ofte ikke forstår norsk eller engelsk fordi de akkurat har kommet til landet. Både informant 3 og 4 presiserer at de mener at alle i personalgruppa har ansvar or at det er et foreldresamarbeid. Informant 4 forteller at de tar kontakt på samme måte som med de andre foreldrene, bare at de bruker mer kroppsspråk og bevegelser.

Hverdagen: ikke fasitsvar på hvordan:

Informant 3 forteller at de prøver å behandle minoritetsspråklige foreldre på lik linje som hvem som helst annen når de kommer til barnehagen. Hun forteller at før hadde de en oppstartsamtale med foreldrene for å utveksle informasjon, men at de har mer gått over til skjemaer som foreldrene fyller ut. Ellers har de foreldresamtaler på lik linje som alle andre. Hun forteller at de bruker mottaket som hjelp, ved at de kan få tolk. Ellers prøver de så godt de kan for å forstå hverandre. Er det for eksempel noen andre i barnehagen som kanskje snakker noe av det samme språket, bruker personalet de som hjelp.

Foreldresamarbeid som en ressurs?

Informant 3 forteller at personalet tar nytte av foreldrene ved at de inviterer de til å bidra med sang, dans og mat i barnehagen. Det er noe foreldrene setter stor pris på å bli spurt om forteller hun. Informant 4 nevner det samme.

Oppnåelse av foreldresamarbeid:

Informant 3 forteller at ” Jeg har et ønske om at vi en eller annen gang får inn såpass gode rutiner at de føler seg på lik linje med resten”. Informant 4 mener at det de ønsker å oppnå ” må være at det barnet skal trives og ha det like bra som de med norsk bakgrunn”

6.4 Foreldresamarbeid var noe som alle i personalgruppa hadde fokus på:

Etter å ha utført intervjuene ser jeg et viktig funn i det innsamlede materiale, som er vesentlig i forhold til problemstillingen. Jeg ser at alle 4 informantene er veldig opptatt av hva de felles jobber med, hvorfor og hvordan, i forhold til foreldresamarbeid med minoritetsspråklige. Det kom fram under alle intervjuene at informantene hadde den oppfattning av at foreldresamarbeid var noe de jobbet med i felleskap i personalgruppa. Grunnen til at jeg ser det er fordi i spørsmålene til førskolelærer, stiller jeg spørsmål som ” Hva tenker du som førskolelærer, og hva ønsker du som førskolelærer.” Og de svarene jeg fikk var ikke bare ut ifra hva de selv tenkte og ønsket. De brukte ofte ordet vi i stedet for ordet jeg, noe som symboliserer at det er noe personalet felles tenker og ønsker og ikke bare noe de som førskolelærer tenker og ønsker.

Det samme gjelder med assistentene, de svarer også ofte med ordet vi når jeg spør de om hva de som assistent tenker eller hvordan de oppfatter at førskolelærer gjør. På noen av spørsmålene hvor jeg er ute etter hva en enkelt gjør eller tenker, bemerker informant 2 at hun ikke synes at det er noe forskjell. De svarene jeg fikk gikk mer på hvordan de felles jobbet. Som de sa, så er ikke foreldresamarbeid noe som bare førskolelærer jobber med og bestemmer hvordan skal tilrettelegges, det er noe de finner ut i fellesskap.

Funnet jeg har gjort meg viser til at jeg har forsket med min førforståelse, ble overrasket over informasjonen jeg fikk og det igjen gav meg en ny førforståelse. Dette funnet gjør at min førforståelse og mine antagelser er blitt forandret, jeg ser at foreldresamarbeid i en barnehage med minoritetsspråklige barn, ikke er noe førskolelærer ene og alene råder over, men at alle i personalgruppa jobber mot samme mål. Jeg fikk et annet fokus og fikk informasjon om hva

personalet vektla og ikke bare hva førskolelærer vektla i foreldresamarbeid i en barnehage med minoritetsspråklige barn.

Jeg ser at det kan bli vanskelig å svare på problemstillingen om hva førskolelærer vektlegger, men jeg velger å la den stå fordi den kom jeg fram til på grunnlag av min førforståelse og erfaring, men jeg er klar over at materiale jeg har fra intervjuene vil peke mer i retning av hva personalet samlet vektlegger. Jeg tenker at det er like relevant for meg å få eksempler på hva personalet vektlegger som bare hva førskolelærer vektlegger. Dette blir derfor fokuset mitt i drøftingsdelen. Jeg kommer til å se hva de ulike barnehagene vektlegger for så å sammenligne dem.

6.5 Drøfting av materiale fra intervjuene opp mot perspektiver, teori og litteratur:

Jeg vil nå hente fram teorien, perspektivene og litteraturen fra kapittelet tidligere i rapporten for å belyse empirien fra de ulike barnehagene. Jeg vil også se om empirien avkrefter eller bekrefter perspektivene mine.

Tillit og trygghet:

Andersen, Bleka og Gjervan, (2006) hevder at det i den første tiden i barnehagen er viktig å etablere tillit og trygghet mellom personalet og foreldrene. Gjør man det får man lettere innsyn i foreldrenes situasjon, hvilke behov de har i møte med barnehagen og hvilke hensyn barnehagen må ta. Dette er noe informantbarnehage 1 jobber aktivt med ved at de skaper en dialog hvor begge parter kan utveksle sine forventninger. Ved at de gjør det slipper de å komme opp i misforståelser hvor partene ikke vet hva de kan forvente av hverandre. Rammeplan for barnehagens innhold, (2006) sier det at både foreldre og personale har ansvar for barns trivsel og utvikling, og samarbeidet skal bygge på gjensidig respekt og tillit.

I forhold til informantbarnehage 2 opplever de noen utfordringer i forhold til å skape denne tilliten og tryggheten i begynnelsen. Grunnen til det er fordi de fleste minoritetsspråklige foreldrene bor på asylmottak og forstår lite norsk og engelsk. Allikevel prøver de så godt de kan å skape denne tilliten og tryggheten, men det krever mer tid og resurser noe som informantbarnehage 2 synes det er mangel på. Et område de merker at ressursene ikke alltid strekker til på, er i forhold til tolk, men barnehagen ser likevel lyst på det og bruker personale,

foreldre og andre barn som hjelpemidler. Det jeg opplever med at personalet leter etter alternative måter å kommunisere på, viser at de har en anerkjennende holdning til foreldrene.

Anerkjennelse:

Begge informantbarnehagene var klare på hvordan de kommuniserte med foreldre som ikke forstod norsk eller engelsk. De var opptatt av å bruke kroppsspråk, mimikk, bilder og tegn. Becher, (2006) hevder at øyne og ansiktsmimikk er gode verktøy å bruke for å vise at du vil bli kjent med noen. Jeg har et godt eksempel i forhold til dette fra informantbarnehage 1 hvor informant 1 var veldig tydelig da hun fortalte hvordan hun gikk fram når foreldrene ikke forstod norsk eller engelsk. Hun forteller at hun mener det er viktig med blikkontakt og det å ikke gi seg. Hun stiller også oppfølgings spørsmål, slik at hun er sikker på at foreldrene har forstått. Hvis ikke har hun den oppfatning av at de ofte sier ja bare for å tilfredsstille henne. Jeg tenker at måten hun jobber på sier noe om at hun har en anerkjennende væremåte, hun ønsker at foreldrene skal forstå, som igjen er en viktig del av foreldresamarbeidet. Hun har faktisk et ansvar for at foreldre forstår og blir forstått i barnehagen ved at rammeplan, (2006) sier at barnehagen har et spesielt ansvar for dette. Jeg tenker at hvis ikke det er en del av foreldresamarbeidet vil situasjonen bli overfladisk, ved at personale tror at foreldrene skjønner, mens foreldrene gir uttrykk for at de skjønner, men så gjør de ikke det allikevel.

Jeg tenker for at man skal ha en anerkjennende væremåte må man, som Becher, (2006) sier, være en god lytter som stiller gode spørsmål. Jeg tenker at informant 1 tilfredsstiller det ved at hun har en anerkjennende væremåte ved at hun bruker blikket og spør spørsmål for å forsikre seg om at foreldrene skjønner. Becher, (2006) hevder at ord og språk vil komme etter hvert og det er noe jeg har fått inntrykk av at det gjør i informantbarnehage 1. Jeg tenker at det å ha en anerkjennende væremåte er viktig for å skape et foreldresamarbeid med minoritetsspråklige. Nøkkelordet må være som Becher, (2006) hevder, at det å lytte betyr mer enn bare å høre ordene.

Andersen, Bleka og Gjervan, (2006) hevder at ” det blir viktig at hvert enkelt barn møter anerkjennelse for familiens religiøse og livssynsmessige tilhørighet og at barnehagen reflekterer og respekterer det mangfoldet som er representert i barnegruppen.”

Begge informantbarnehagene hadde gode eksempler på hvordan de viste respekt for det mangfoldet som var representert i barnegruppen. Personalet viste interesse for blant annet barnas språk og kultur. Det viste de ved blant annet ved å ha fokus på hvilke språk som var

representert i barnegruppa og de hadde plakater med ulike dagligdagse ord på alle språkene som var representert. På hver morgensamling ble barna ropt opp og da kunne de velge å svare på det språket som de ønsket. Det ble da en liten prat rundt hvilket språk det var. Personalet hadde fokus på at det skulle bli en naturlig del av hverdagen. Begge informantbarnehagene har assistenter som er flerspråklige, og jeg tror det kan ha en positiv innvirkning på barna. Barna ser at de voksne snakker sammen på andre språk enn norsk og det igjen vil etter hvert bli naturlig. Jeg tror derfor at det å ha flerspråklige assistenter er med på å gi signaler om mangfold og det gir barna noe og speile seg i. De ser at det er en naturlig del av hverdagen.

Personalet viste også respekt ved mangfoldet som var representert ved at de involverte foreldrene i barnehagehverdagen. Andersen, Bleka og Gjervan, (2006) hevder at de innspill som foreldrene kommer med skal bidra til hva og hvordan hverdagen til barna tilrettelegges. I informantbarnehage 2 hadde foreldrene ønsker om mat, sang og dans som personalet la til rette for. De hadde blant annet kulturelle arrangementer med forskjellig type mat, sang og dans. Noen ganger var der foreldrene som stod for dette, mens andre ganger kom foreldrene med forslag til hva barna og personalet kunne gjøre på avdelingen. Dette ser jeg på som virkelig positivt, ved at de minoritetsspråklige barna og foreldrene får en trygghet om at deres kultur og språk har en verdi i samfunnet.

Trygghet:

Informant 2 forteller at hun opplever at minoritetsspråklige foreldre ofte kommer til henne når de lurer på noe i begynnelsen. Jeg tenker at det kan være fordi at hun er flerspråklig og har en gang hvert i samme situasjon som dem. Det kan også være at de ikke er trygge nok enda, og naturlig søker til noen man føler er på samme ståsted. Andersen, Bleka og Gjervan, (2006) hevder at foreldrene har lettere for å snakke om vanskelige forhold når de er trygge. Jeg tenker det som informant 2 opplever da er naturlig, fordi man lettere søker til mennesker man har mer til felles med. Det jeg opplever som positivt med dette er at informant 2 håndterer situasjonen på en god måte. I stedet for å la det bli en vane at de minoritetsspråklige foreldrene alltid kommer til henne fordi de opplever det som tryggest, tar hun med foreldrene bort til førskolelærer og hjelper de i å gjøre seg forstått. Jeg tenker at det er med på å gjøre foreldrene trygge, som igjen gjør at de etter hvert vil mer naturlig henvende seg til førskolelærer.

I situasjonen over vil jeg si at informant 2 fungerer som Jerome Bruner kaller det, et støttende stillas. Hun opptrer som et støttende stillas for foreldrene, ved at hun hjelper de der de trenger det for å komme videre. Hun ser at de er utrygge med å henvende seg til førskolelærer og da hjelper hun de med å overvinne denne utryggheten. Hun forteller at etter det har gått en stund så er ikke dette noe problem lenger. Og det betyr at metoden med å være et støttende stillas har fungert.

Ut i fra det jeg har drøftet over ser jeg at begge informantbarnehagene legger vekt på at tillit, åpenhet og anerkjennelse er grunnleggende for å få til et foreldresamarbeid. Etter det kan personalet og foreldrene samarbeide om det de måtte ha behov for å samarbeide om. Foreldresamarbeid er som informant 1 sa, det er forskjellig fra foreldre til foreldre uavhengig om de tilhører en minoritetsgruppe eller ikke. Tidligere i rapporten nevnte jeg to perspektiver med tanke på tilnærming. Det var problemorientert tilnærming og ressursorientert tilnærming. Med bakgrunn i det jeg har drøftet opplever jeg at begge informantbarnehagene har en ressursorientert tilnærming til foreldresamarbeid. Dette fordi de er opptatt av hva hvert enkelt barn og forelder har av erfaringer og ressurser, de er også opptatt at alle språk og kulturer skal synliggjøres på en naturlig måte. Generelt gjennom alt intervjumateriale synes jeg det går en rød tråd som sier noe om fellesskapet i barnehagen og at alle skal få ta del i det på lik linje. Jeg opplever ikke at barnehagene ser på de minoritetsspråklige som ”de”, mens de norske er ”vi”, og det hevder Andersen, Bleka og Gjervan, (2006) har noe med personalets holdninger og verdier å gjøre. Det tyder på at de har en ressursorientert holdning til minoritetsspråklige.

Hvilke holdninger personalet har blant annet i forhold til hva de aksepterer og ikke, hvordan de omtaler personer og situasjoner er noe barna legger merke til og kan ta med seg og la bli en del av sine egne holdninger. Jeg har tidligere sakt noe om at barna speiler seg i de voksne, og jeg vil med det få fram viktigheten av hvilke holdninger personalet har blant barna. George Herbert Mead har sakt noe om de signifikante andre, som er personer som betyr mer enn andre for et menneske. Når barna er små og tilbringer store deler av dagen i barnehagen vil jeg si at personalet vil kunne være blant de signifikante andre. Det vil si at de signifikante andre har stor påvirkning på hvordan barna oppfatter verdenen og hvilken forståelse de har av den. Og det er her holdningen til personalet kommer inn. Personalet er rollemodeller for barna og barna vil derfor bli påvirket av holdningene deres. Derfor ser jeg viktigheten av at personalet er bevisst på hvilke holdninger de signaliserer at de har, for barna. Jeg kan trekke inn de to perspektivene jeg nevnte tidligere, problemorientert holdning og

ressursorientert holdning. Også kan jeg stille spørsmålet om hvordan ønsker vi at barna skal bli?

6.6 Sammenligning av barnehagene:

Jeg opplevde at informantbarnehagene vektla mye av det samme i forhold til foreldresamarbeid med minoritetsspråklige. Det kom fram mange av de samme eksemplene, i forhold til hvordan de jobber med foreldresamarbeid. Jeg føler at jeg fikk litt mer utfyllende svar fra informantbarnehage 1 og jeg tenker at det kan være av den grunn av at de har over dobbel så lang erfaring med minoritetsspråklige som informantbarnehage 2. Jeg fikk også veldig mye ut av intervjuet med informant 2 som var flerspråklig, og jeg ser at det kan være en stor fordel for barnehagen og ha flerspråklige ansatt. Det er med på å synliggjøre det mangfoldet vi har i Norge i dag.

En annen forskjell jeg oppfattet mellom barnehagene var det at informantbarnehage 2, hadde barn fra asylmottak og jeg opplevde at de hadde noen flere utfordringer i forhold til språket. Informantbarnehage 2 opplever ikke den fasen som informantbarnehage 1 er igjennom, i og med at foreldrene og barna som kommer til informantbarnehage 1 som regel forstår noe norsk fordi de har vært i landet en stund.

6.7 Oppsummering:

Jeg tok utgangspunkt i min førforståelse og erfaring da jeg valgte problemstilling. Etter å ha utført intervjuene mine ble jeg overrasket over resultatene som sa at det ikke bare er det førskolelærer vektlegger som er viktig i arbeidet med foreldresamarbeid med minoritetsspråklige. Det som kom fram i resultatene var det at personalgruppa jobbet med foreldresamarbeid som et felles mål. Mine antagelser om at det er hva førskolelærer vektlegger som er viktig, ble ikke holdbare. Jeg oppfattet at det var personalgruppa samlet som fortalte hva de vektla. Mitt største funn i dette forskningsarbeidet er at foreldresamarbeid er noe hele personalgruppen jobber med i fellesskap.

Fokuset mitt ble forandret men jeg fikk allikevel mye ut av hva som er viktig å vektlegge i foreldresamarbeid med minoritetsspråklige. Fokuset mitt ble flyttet fra å tro at det er

førskolelærer som tilrettelegger ut i fra hva hun vektlegger, til å forstå at det er hva personalet vektlegger samlet som er det man tar utgangspunkt i. Jeg føler derfor at jeg sitter igjen med mange gode forslag til hvordan man best mulig kan jobbe med foreldresamarbeid. Dette kommer jeg til å ta med meg videre når jeg kommer ut i jobb.

7.0 Kilder/Litteratur:

Andersen Eline Camilla, Bleke Målfrid, Gjervan Marit, *Se mangfold*, Cappelen Forlag AS, Oslo 2006.

Becher Andreassen Aslaug, *flerstemmig mangfold: samarbeid med minoritetsspråklige*, Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS, 2006.

Dalland Olav, *Metode og oppgaveskriving for studenter*, Gyldendal Norsk Forlag AS, 2007.

Frønes Ivar, *De likeverdige om sosialisering og de jevnaldrendes betydning*, Gyldendal Norsk Forlag AS, 2006.

Gulbrandsen, Liv Mette, *Oppvekst og psykologisk utvikling, innføring i psykologiske perspektiver*, Universitetsforlaget, 2006.

Kunnskapsdepartementet, *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*, 2006

Lov om barnehager, Cappelen Damm AS, 2005

8.0 Vedlegg: Intervjuguide til førskolelærer!

Innledende spørsmål:

1. *Hva er din faglige bakgrunn?*
2. *Hvor lenge har du jobbet i denne barnehagen/ avdelingen?*
3. *Hvor mange barn er dere på deres avdeling?*
4. *Hvor mange av dem er minoritetsspråklige?*
5. *Hvor mange språk er representert i barnegruppa?*
6. *Hvor lenge har det vært en avdeling med minoritetsspråklige barn?*
7. *Hvor lang erfaring har du med minoritetsspråklige barn?*
8. *Har barnehagen/avdelingen ressurser i den forbindelse av at dere har minoritetsspråklige barn på avdelingen? (Kan du fortelle litt om dette?)*

Om foreldresamarbeid - Generelle spørsmål

9. *Hva tenker du som førskolelærer at foreldresamarbeid innebærer? Gi eksempler*
10. *Hvem har ansvar for at foreldresamarbeid er en del av hverdagen?*

Spørsmål knyttet til samarbeid med minoritetsspråklige foreldre:

11. *Hvilket ansvar har du med tanke på foreldresamarbeid når avdelingen får minoritetsspråklige barn?*
12. *Hvilke formelle og uformelle rutiner har personalet med tanke på foreldresamarbeid?*

13. *Hvordan har personalet kommet fram til rutinene?*

14. *Hvordan tar du som førskolelærer kontakt med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn?*
 - *Hva hvis de ikke forstår norsk? (fortell gjerne)*

15. *Hva ønsker du som førskolelærer å oppnå i forhold til foreldresamarbeidet med minoritetsspråklige foreldre?*

16. *Hvilke tanker har du om hva førskolelærer og minoritetsspråklige foreldre kan samarbeide om og hvorfor?*

17. *Hvilke tanker har du som førskolelærer om at barnehagen kan ta nytte av foreldresamarbeidet på avdelingen?*

18. *Er det noen viktige emner i forhold til foreldresamarbeid du vil si noe om som vi ikke har vært innom? fortell gjerne om dette.*

8.1 Intervjuguide til assistent!

Innledende spørsmål:

1. *Hva er din faglige bakgrunn?*
2. *Hvor lenge har du jobbet i denne barnehagen/ avdelingen?*
3. *Hvor mange barn er dere på deres avdeling?*
4. *Hvor mange av dem er minoritetsspråklige?*
5. *Hvor mange språk er representert i barnegruppa?*
6. *Hvor lenge har det vært en avdeling med minoritetsspråklige barn?*
7. *Hvor lang erfaring har du med minoritetsspråklige barn?*
8. *Har barnehagen/avdelingen ressurser i den forbindelse av at dere har minoritetsspråklige barn på avdelingen? (Kan du fortelle litt om dette?)*

Om foreldresamarbeid - Generelle spørsmål

9. *Hva tenker du som assistent at foreldresamarbeid innebærer? Gi eksempler*
10. *Hvem har ansvar for at det er et foreldresamarbeid i hverdagen?*

Spørsmål knyttet til samarbeid med minoritetsspråklige foreldre:

11. *Hvilket ansvar har personalet med tanke på foreldresamarbeid når avdelingen får minoritetsspråklige barn?*
 - - *Hvem har ansvaret for hva?*
12. *Hvilke formelle og uformelle rutiner har personalet med tanke på foreldresamarbeid?*

- Hvem har ansvaret for hva?
- Når det kommer nye barn/foreldre
- Underveis i året

13. *Hvordan har barnehagen kommet fram til rutinene?*

14. *Hvordan opplever du at førskolelærer tar kontakt med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn?*

- *Hva hvis de ikke forstår norsk? (fortell gjerne)*

15. *Hvilke tanker har du rundt hva førskolelærer ønsker å oppnå i forhold til foreldresamarbeidet med minoritetsspråklige foreldre?*

16. *Hvilke tanker har du om hva førskolelærer og minoritetsspråklige foreldre kan samarbeide om og hvorfor?*

17. *Hvilke tanker har du om hva barnehagen kan ta nytte av med tanke på foreldresamarbeidet på avdelingen?*

18. *Er det noen viktige emner i forhold til foreldresamarbeid du vil si noe om som vi ikke har vært innom? fortell gjerne om dette.*

9.0 Tidsplan:

Uke 35:

Komme med tanker rundt tema for oppgaven.

Uke 36-39:

Reflektere rundt mulig problemstilling, for så å lande på en som jeg sender til godkjenning.

Uke 40:

Finne ut hvem barnehager jeg kunne tenke meg å bruke i forskningsarbeidet. Utarbeide informantbrev.

Uke 41:

Vente på godkjenning av informantbrev, for så å sende det ut. Avtale tidspunkt for intervju og lese teori om foreldresamarbeid og minoritetsspråklige barn i barnehagen. Lage intervjuguid og utforme spørsmål.

Uke 42-43:

Utføre intervjuene, transkribere svarene fra muntlig til skriftlig form og bearbeide data.

Uke 44: Fortsette å bearbeide data og skrive på oppgaven.

Uke 45- 47: Knytte svarene jeg fikk fra intervjuene, til teorien jeg har valgt å ha med i oppgaven. Sammenligne svarene jeg fikk fra førskolelærerne og assistentene og se om assistentens oppfatning av hverdagen stemmer med hvordan førskolelærer hevder den er. For så å sammenligne førskolelærenes oppfatninger i de ulike barnehagene.

10. Presentasjonsbrev til barnehage:

Navn

Adresse

Forespørsel om undersøkelse i deres barnehage!

Hei!

Jeg heter og tar førskolelærer utdanning på deltid ved høgskolen i Nesna, avdeling Mysen. Jeg går nå 4. og siste året og i den forbindelse holder vi nå på med en fagoppgave i pedagogikk, som går ut på at vi skal forske på et område. Jeg har valgt temaet minoritetsspråklige barn for min forskning, med fokus på foreldresamarbeid og har blitt tipset om at deres barnehage jobber aktivt med språklig og kulturelt mangfold. Jeg henvender meg til dere i den grunn av at jeg lurer på om jeg kan få bruke deres barnehage i forskningsarbeidet mitt. Jeg forespør om jeg kan få intervju 2 førskolelærere og 2 assistenter i deres barnehage.

I forhold til disse intervjuene er det jeg som står ansvarlig for gjennomføringen, mens veileder Sølvi Thuv, st@hinesna.no og høgskolen i Nesna står ansvarlig for det faglige ved at de godkjenner undersøkelsen på forhånd. Jeg ønsker å intervju 2 førskolelærere og 2 assistenter, gjerne fra 2 avdelinger.

Jeg ønsker å intervju en og en og regner med at intervjuet vil ha en varighet av 30- 45min. Til opplysning vil jeg fremheve at jeg må forholde meg til taushetsplikten og vil anonymisere de data som vil komme fram i intervjuene. De dataene jeg vil få etter intervjuet vil bli brukt i fagoppgaven som klassen min, høgskolen i Nesna og sensor vil kunne lese.

Håper dere stiller dere positivt til å hjelpe meg med dette, da jeg er veldig interessert i å høre om deres arbeid med minoritetsspråklige barn.

Hvis dette er noe dere kunne tenke dere å ta del i, eller om dere har flere spørsmål kan dere ta kontakt med meg på mail: eller på tlf:

Med vennlig hilsen

Dato: 18/10 2011

Student og veileder Sølvi Thuv

11. Skriv fra høgskolen:

UNDERSØKELSE TILKNYTTET HØGSKOLEN I NESNA.

Høsten 2011 gjennomfører sisteårsstudentene på førskolelærerutdanningen ved Høgskolen i Nesna (Hine) en undersøkelse i praksisfeltet. Oppgaven er et selvstendig arbeid basert på en undersøkelse av temaet *Den profesjonelle førskolelæreren*. Undersøkelsen skal ta i bruk vitenskapelige metoder, og skal gi studentene trening i å analysere en problemstilling knyttet opp til arbeid som førskolelærer. Dette arbeidet skal munne ut i en skriftlig rapport som skal tilfredsstillende vitenskapelige kriterier. Rapporten skal ta i bruk teorier fra fag i studiet. Valg av teori og metode skal begrunnes med utgangspunkt i problemstillingen, for å kunne belyse denne.

Studentene tildeles en veileder ved Hine. Student og veileder har ansvar for at undersøkelsen er i tråd med personvernet. Student og veileder har også ansvar for at informasjon og data som blir innhentet i saker som berører personvern blir slettet, og at anonymitet og taushetsplikt ivaretas i arbeidet med rapporten.

Høgskolen i Nesna, august 2011.

Signe Agnete Hansen

Utdanningsleder førskolelærerutdanningen

Høgskolen i Nesna

12 En side rådata fra intervjuesvarene:

4. Hva tenker du som assistent at foreldresamarbeid innebærer? Gi eksempler

Foreldresamarbeid sier alt, hvis vi har en god dialog med foreldrene kan vi skape trygghet mellom partene og da blir det god dialog. Da kan vi bidra med mye bedre jobb i forhold til ungene. Når man vet at tryggheten er der og man kan snakke åpent og foreldrene kan si den informasjonen de har om barnet og det samme med personalet da blir man trygg på jobben sin og på barnet. Det blir tett samarbeid og man kan gi bedre service. Det er alfa o mega. Barnet vet at mamma og pappa liker den måten barnehagen jobber på. Og man slipper baksnakking. Man legger det grunnleggende og kan jobbe videre ut ifra det.

5. Hvem har ansvar for at det er et foreldresamarbeid i hverdagen?

Alle sammen mener hun. Vi har forskjellige vakter og ungene blir henta og bringa til forskjellige tider. Og man kan ikke si at de er baselederen eller pedagogen som har ansvaret for det. Jeg kan ikke si at ” jeg er assistent og har ikke noe med det å gjøre.” Det er alle sitt ansvar, både personalet og foreldrene for at det skal bli et godt samarbeid og en god dialog. Hvis foreldrene ikke åpner seg så blir det mye vanskeligere å gjøre jobben. Personalets ansvar å vise de den tilliten og hvordan vi jobber, slik at de tørr å komme fram. Men det er vanskelig for fremmedspråklige foreldre å komme fram og åpne seg, de tørr ikke. De synes det er flaut å komme, og vi ser at de kommer mye lettere til oss fremmedspråklige og snakker med oss, selv om de vet at vi ikke har lederansvar. Men de gjør det fordi de vet at vi har vært i samme sko som dem. Det er ikke så flaut å dumme seg ut foran oss som foran de andre. Da er det viktig at vi tar imot dem og viser og svarer og er det noe vi ikke kan svare på så kan vi ta de med til den ansvarlige og stå der som støtte. Etter hvert som de blir kjent og tør å komme fram blir det mye lettere. Men stakkars dem, de kjenner jo ikke opplegget her i Norge, med barnhagen og i hjemlandet er de kanskje vandt til å gå hjemme med barnet hele veien. De kjenner ikke til hvordan den norske barnehagen jobber og hvordan den drives, og det er derfor vårt ansvar og hvis dem hvordan vi jobber og invitere dem inn i hverdagen vår. Det er så koselig å ha foreldrene her. Og da kan de se hvordan vi jobber.

